

L'origen del nom d'un barri: Ramón Albó

Ramón Albó i Martí va néixer el 30 d'agost de 1871 en una casa noble del Casc Antic al costat de la catedral. Va ser el primer fill d'una família benestant de gran religiositat i ben relacionada amb la gran burgesia de l'època.

Continuant amb la tradició familiar, el 1888 es va matricular a Dret. L'1 de juliol de 1896 va fer a Madrid la lectura de la seva tesi titulada "Los Sistemas Penitenciarios". Aquest tema es va convertir en una de les seves obsessions, en una feina que creia que havia de realitzar.

Podem parlar de la trajectòria d'en Ramón Albó en tres camps diferents: el polític, el social i el de les seves obres.

Camp polític:

Es va presentar diverses vegades a les eleccions, tant municipals com provincials, dintre de les candidatures de la Lliga Regionalista. Posteriorment serà elegit diversos cops diputat a la Diputació. El 1908 s'oposà frontalment a la idea d'una educació laica, tal com s'estava plantejant en un avantprojecte de llei. Era integrant del sector més conservador de la Lliga. A les eleccions generals del 1923, la Lliga el presenta com a candidat al districte de Castellterçol, amb un resultat de un 100% dels vots. Temps després deixarà la política parlamentària per bastir algunes institucions per a infants. El 1925 es crea la Comisión Censora de Películas, un dels vocals de la qual és Albó.

Va ser uns dels col·laboradors de la "Revista Social" que, amb la benedicció dels representants eclesiàstics, volia promoure l'educació i l'acció social catòlica. El maig de 1903 és el responsable de la revista, però aquesta desapareix el 1907 i es substituïda per "Aurora Social", que durarà 16 mesos, fins al setembre de 1908. A partir de 1910 s'orienta cap a la promoció de sindicats obrers catòlics. Aquestes intencions de crear un influent moviment catòlic obrerista fracassen dintre de l'agitació obrera dels anys 1917 i següents. Va ser vocal del Grup Català de l'Associació Internacional per la protecció legal dels treballadors, fundat el 1911. El mateix any crea la Cooperativa Catalana de Casas Baratas. El 1915 va rebre la Medalla d'Or Penitenciària. El 1922 és nomenat director General de Presons. És designat president del Tribunal Tutelar de Menors. Dimiteix el 16 d'abril de 1931. És demandat judicialment, per malversacions de fons, però el judici no arribarà a celebrar-se, a causa del esclat de la Guerra Civil. Durant l'etapa republicana moltes de les seves obres són tancades o canviades de direcció.

El període republicà és l'etapa més fosca per Ramón Albó. En esclatar la Guerra Civil es troba a Castellterçol i, com tants altres membres de la burgesia, pot fugir cap a Itàlia. Posteriorment tornarà per Sant Sebastià, i durant dos anys treballarà de censor militar, dintre de les forces rebels. Torna a Barcelona el 8 de febrer de 1939 amb plens poders com President-Jutge del Tribunal Tutelar de Menores.

Per una ordre ministerial de febrer de 1939 es disposava la supressió del Patronat de Reclusos, que va ser substituït per un nou Patronato Central para la Redención de Penas por el Trabajo, organisme del qual serà nomenat president. Una de les seves feines més urgents va ser la repatriació dels nens que van ser expatriats durant la Guerra Civil. Van tornar més de 5.000 nens.

A l'abril de 1944 li va ser lliurat el Collar de la Orden de San Raimundo de Peñafort, per ordre de Franco. El 20 de desembre de 1951, el Papa Pius XII el nomena Cavaller Comendador de l'Orde de Sant Silvestre Papa.

Camp social:

Va ser un dels fundadors, l'any 1904, de la Caixa de Pensions, al costat de Francesc Moragas. La seva col·laboració serà a través de l'obra social de l'entitat. Una altra de les seves iniciatives serà la fundació dels anomenats Museus Socials, dels quals només existien 3 més a Europa. Des de la seva fundació va ser-ne conseller i vocal; el 1923 és nomenat vicepresident segon, fins març de 1932. El 1954 en serà nomenat Conseller Honorari. El seu pas per l'entitat d'estalvis queda molt remarcat en l'obra social: en favor de l'immigrant, dels cecs, de la dona treballadora, instituts de serveis socials...

Com que provenia de família benestant, continua exercint d'home de negocis. La seva presència es veu en diversos Consells d'Administració de bancs, grans empreses, editorials... al costat de les figures més destacades de la burgesia del moment.

Camp de les seves obres:

Durant els temps universitaris, es va despertar la seva vocació envers el nen desvalgut. El 1890 començà a visitar establiments penitenciaris, fent apostolat catòlic, portant roba i menjar als nens empresonats. En 1895 presenta un treball en el Congrés Catòlic de Tarragona, en què va parlar de la creació d'un patronat de presos de la manera de fer-ho. Animat per un dels seus antics professors de Dret, Ramón Albó decideix crear el Patronat de Nens i Adolescents Abandonats i Presos el 1897. És inaugurat al carrer de Portaferriça número 13.

El 1898 és nomenat vocal de la Junta Auxiliar de Presons. El 1898 morí Armengol Comet sense veure acabada la presó, dita pomposament "La Modelo". Ramón Albó es va posar davant de la Junta Constructora, i el juny de 1904 pot inaugurar una presó encara no totalment acabada. Poda enviar als nens presos a altres institucions fora de les presons.

En 1901 publica el llibre "La Caridad" en el qual indica nous camins envers l'acció protectora de l'obrer. El 1902 és nomenat secretari de la Delegació de Barcelona del Reial Patronat per a la Repressió de la Trata de Blanques. És titular d'aquest càrrec fins a la arribada de la República, que el va suprimir. El 1905, en la seva conferència "Casas para obreros", dona un toc d'atenció al problema de la manca d'habitatges, sobretot per als nens desemparats.

A partir de 1911 participa en la creació de Junes per la Protecció a la Infància, Repressió de la Medicitat, la creació d'albergs d'acolliment. Crea el càrrec d'Inspector Regional, per controlar els altres Tribunals Tutelars de Catalunya, cosa que farà en diversos anys.

Crea en Poble Nou la Llar per a Infants de Llet, per tenir cura dels nens mentre les mares treballen. Una de les fites no assolides va ser la creació de llocs adequats per poder atendre a deficients mentals i psicòpates.

Va morir a causa de un vessament cerebral el vespre del dia 22 d'octubre de 1955, a la seva casa del carrer del Comerç, número 62. No va tenir cap fill. El seu funeral va ser oficiat a la basílica de Santa Maria del Mar, amb assistència de tots els poders fàctics de la ciutat.

L'Ajuntament va premiar la seva obra amb el nom d'un carrer del barri del Congrés, cantonada amb el passeig de Maragall. El juliol de 1929 fou nomenat fill adoptiu de Castellterçol i es va inaugurar una avinguda que porta el seu nom.

El nom de "Grupo de Casas Baratas de Ramón Albó" segurament prové del fet que ell va pertànyer al Patronat d'Habitació, en temps de la Dictadura de Primo de Rivera, que s'encarregava de facilitar habitatges als més necessitats, i perquè tenia propietats a la zona d'Horta, on es va construir el polígon de cases barates.

Roberto Lahuerta

Can Peguera: nou nom del del barri de Ramón Albó

El barri de Ramón Albó, les cases barates, ha canviat de nom. Des d'ara és oficialment el barri de Can Peguera, amb què es recupera un topònim antic que era el nom de la masia que hi hagué fins a primers dels anys 50 al costat de l'església de Sant Francesc Xavier, on ara hi ha un bloc de pisos.

El procés de canvi del nom va començar fa més de dos anys, per iniciativa de l'Associació de Veïns, quan es va fer una reunió en què van ser convocades diverses persones i entitats relacionades amb la història de Nou Barris a fi de consultar-les i cercar informació. Llavors es va fer una votació popular a la barriada, coincidint amb la festa major. Un cop elegit el nou nom, es va presentar la proposta a l'Ajuntament que, finalment, l'ha aprovada.

Ramón Albó era un polític conservador de l'època de la dictadura de Primo de Rivera dedicat a l'obra social. Les dictadures acostumen a posar els noms dels seus polítics als carrers, places i barris mentre persegueixen qualsevol signe de pluralitat i de llibertat, fins i tot allò que soni popular. El nom de Can Peguera evoca els orígens històrics del territori on és la barriada; prové de la fabricació de pega, antiga activitat que es desenvolupava a la zona des de feia mil anys i que va quedar en el nom de la masia. La recuperació del nom és, doncs, una bona notícia.